

Брюксел, 7.6.2018
COM(2018) 445 final

2018/0235 (NLE)

Предложение за

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

за изменение на Решение 2007/198/Евратом за създаване на Европейско съвместно предприятие за „ITER“ и развитието на термоядрената енергия и за предоставяне на предимства на същото

{SWD(2018) 325 final} - {SWD(2018) 326 final}

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

В настоящото предложение се предвижда дата на прилагане от 1 януари 2021 г. и то е внесено за Съюз от 27 държави членки, в съответствие с получената на 29 март 2017 г. от Европейския съвет нотификация на Обединеното кралство за неговото намерение да се оттегли от Европейския съюз и Евратом въз основа на член 50 от Договора за Европейския съюз.

Очаква се в бъдеще термоядреният синтез да играе важна роля в европейската енергетика поради това, че представлява практически неизчерпаем и благоприятен за климата източник на енергия. Настоящото предложение за Решение на Съвета има за цел да обезпечи финансиране за продължаване на европейското участие в проекта за международния експериментален термоядрен реактор („ITER“), който е насочен към постигането на ключови научни открития в областта на развитието на термоядрения синтез. Това е от особено значение след Парижкото споразумение относно борбата с изменението на климата от 2015 г. и ангажимента на ЕС да поеме водеща роля в декарбонизацията на икономиката и в овладяването на изменението на климата по разходоэффективен начин.

Европейското участие в дейностите по ITER се основава на Споразумението за ITER, подписано през ноември 2006 г. между седем глобални партньори: Евратом, Съединените американски щати, Руската федерация, Япония, Китай, Южна Корея и Индия. ITER представлява уникален първи по рода си проект, разработен чрез международно научно сътрудничество, което позволява реализирането на полезни взаимодействия и мобилизирането на финансови ресурси, които не биха били възможни за една отделна държава.

В качеството на страна домакин по проекта в съответствие със Споразумението за ITER, Европа има по-силен правен ангажимент съгласно споразумението за ITER и в съответствие с това е поела водещата роля по този проект с 45 % дял от разходите за изграждане¹ (делът на всеки от останалите членове в ITER е приблизително 9 %), за да се гарантира своевременното завършване на строителството. С настоящото предложение за Решение на Съвета се изменя Решение 2007/198/Евратом на Съвета от 27 март 2007 г. за създаване на Европейско съвместно предприятие за „ITER“ и развитието на термоядрената енергия и за предоставяне на предимства на същото, като целта е в рамките на Договора за Евратом да се осигури основа за финансиране на дейностите на това съвместно предприятие (наричано по-долу „предприятието „Термоядрен синтез за енергия“ — F4E) за периода 2021 — 2027 г.

Решението на Съвета от 2007 г. вече беше изменено с Решение 2013/791/Евратом на Съвета от 13 декември 2013 г., за да се разреши финансирането на дейностите на предприятието „Термоядрен синтез за енергия“. Настоящото предложение, което следва същата логика, се основава на член 47 от Договора за Евратом и се отнася до участието на Евратом във финансирането на съвместното предприятие по време на многогодишната финансова рамка за периода 2021 — 2027 г.

¹ В съответствие с поделянето на разходите за всички етапи на проекта ITER, договорено през 2006 г. между страните по ITER. Това разпределение на разходите ще се промени на етапа на експлоатация, когато Европа ще осигурява 34 %.

Изменението, предлагано понастоящем, позволява да се обезпечи финансирането на проекта за следващата многогодишна финансова рамка, като същевременно не създава пречки за доброволни вноски от членове на съвместното предприятие, различни от Евратом, както е предвидено в член 12, параграф 1, буква в) от устава на въпросното предприятие.

През 2016 г. Съветът на ITER утвърди актуализиран график и свързани с него прогнозни оценки на разходите за завършване на изграждането на ITER. Според новия график се цели получаване на „Първа плазма“ през декември 2025 г. като най-ранен срок, в който е технически осъществимо изграждането на ITER, като пускането в цялостна експлоатация с използване на деутериево-тритиево гориво (така нареченият деутериево-тритиев етап) е предвидено за 2035 г. Този график, заедно със свързаните с него преразгледани разходи², създават основата за новите референтни параметри на проекта ITER; в него не са включени извънредни ситуации, т.е. приема се, че всички големи рискове могат да бъдат намалени.

В своето съобщение до Европейския парламент и Съвета на Европейския съюз „Принос на ЕС за преразгледан проект за международен експериментален термоядрен реактор (ITER)“³ от 14 юни 2017 г. и придружаващия го работен документ на службите на Комисията Комисията представи прогнозни оценки на разходите за фазата на изграждане (само за Европа). За периода 2021 — 2027 г. сумата от бюджета на ЕС⁴, включително административните разходи на Комисията, свързани със задачите на предприятието „Термоядрен синтез за енергия“ и всякакви други свързани дейности, беше оценена⁵ на около 6,1 млрд. EUR (в текуща стойност)⁶.

На 12 април 2018 г. Съветът на ЕС направи заключения въз основа на съобщението на Комисията и отново потвърди трайния ангажимент на Евратом към успешното завършване на проекта ITER. Съветът заяви, че ще положи усилия да предостави на разположение ресурсите за дейностите на предприятието „Термоядрен синтез за енергия“ в рамките на многогодишната финансова рамка за периода 2021 — 2027 г. На тази основа Съветът възложи на Комисията мандат да одобри новите референтни параметри на проекта ITER (обхват, график и разходи) от името на Евратом на заседание на Съвета на ITER на министерско равнище.

Прехвърлянето на средства ще се съгласува с периода, обхванат от многогодишната финансова рамка, и ще се изпълнява седем години. Съгласно Споразумението за ITER проектът ITER има първоначален срок от 35 години (т.е. до 2042 г.); тоест, за да продължи финансирането на участието на Евратом в този проект, ще бъдат необходими последващи решения на Съвета.

Успехът в изграждането и експлоатацията на ITER се намира в критичната част от европейската пътна карта за термоядрения синтез, която представлява всеобхватни целенасочени действия за производство на електроенергия чрез термоядрен синтез и е

² Преразгледаните прогнозни оценки на разходите бяха одобрени от Съвета на ITER *ad referendum* в очакване на решенията на бюджетните органи на страните по ITER.

³ COM(2017) 319 final от 14.6.2017 г. и придружаващият го работен документ на службите на Комисията SWD(2017) 232 final

⁴ В допълнение към финансирането от бюджета на ЕС, Франция в качеството си на държава домакин на проекта понастоящем пряко участва в бюджета на „Термоядрен синтез за енергия“ с около 20 % от дела на Евратом. Освен това всяка година членовете на предприятието „Термоядрен синтез за енергия“ плащат членски вноски в съвместното предприятие.

⁵ SWD(2017) 232 final, таблица 4, стр. 24.

⁶ Тази оценка не включва извънредните ситуации по отношение на графика и разходите.

подкрепена от всички участници в научни изследвания в областта на термоядрения синтез в Европа⁷. Настоящото решение съответно ще улесни полезните взаимодействия и взаимното допълване с научноизследователските дейности в областта на термоядрения синтез, финансирани по линия на Програмата на Евратом за изследвания и обучение за периода 2021 — 2025 г.⁸]. Настоящото решение също така ще позволи да бъдат завършени дейностите, които се осъществяват в рамките на Споразумението за широкообхватния подход, сключено между Евратом и Япония, и да бъде допълнено международното сътрудничество в рамките на Споразумението за ITER.

Предложението беше подготвено, за да се осигури тясно взаимодействие с други програми, а именно предложенията за 9-ата рамкова програма на ЕС за научни изследвания и иновации (РП9 на ЕС) и 9-ата рамкова програма на Евратом. Обосновката е напълно ясна, тъй като ITER е първи по рода си иновативен проект в областта на енергетиката, който изисква тясна подкрепа по отношение на научните изследвания и иновациите, която се осъществява по-специално чрез научноизследователските програми на Евратом, но също и чрез научноизследователските програми на ЕС. Във връзка с това текстовете и на двете програми (на Евратом и РП9 на ЕС) в обхвата на следващата многогодишна финансова рамка бяха подсилени, за да се гарантира, че що се отнася до ITER, необходимите взаимодействия са изрично декларирани.

2. РЕЗУЛТАТИ ОТ КОНСУЛТАЦИИТЕ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ОТ ОЦЕНКИТЕ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

В настоящото предложение са взети предвид в пълна степен отговорите на организираната под координацията на Генералния секретариат на Европейската Комисия откритата обществена консултация по многогодишната финансова рамка, която беше стартирана на 10 януари и продължи до 8 март 2018 г. Освен това в предложението са взети предвид в пълна степен консултациите със заинтересованите страни, предприети в хода на подготвителните дейности, които включваха предварителна оценка и събития и проучвания, организирани от заинтересованите страни. Макар че в хода на откритите обществени консултации не бяха повдигнати конкретни въпроси във връзка с продължаването на финансирането за ITER, целенасочените консултации със заинтересовани страни потвърдиха, че инвестициите на ЕС в изграждането на ITER носят значителни ползи за европейската промишленост и научноизследователската общност. Това беше потвърдено отново по време на събитие на сектора, организирано през декември 2017 г., на което беше демонстрирано, че термоядреният синтез вече предоставя конкретни възможности за промишлеността и оказва положително въздействие върху работните места, икономическия растеж и иновациите, като това положително въздействие не се ограничава до областите на термоядрения синтез и енергетиката. Възложените независими проучвания за изготвянето на предварителната оценка осигуриха количественото измерване на създадените работни места и нетната добавена стойност, създадена чрез европейското участие в проекта ITER.

⁷ <https://www.euro-fusion.org/eurofusion/roadmap/>

⁸ Вж. Предложение на Комисията COM(2018)437

И на последно място, но не и по значение, като се основава на заключенията на Съвета от април 2018 г., настоящото предложение ще гарантира непрекъснатост на проекта, по-специално спрямо международните ни партньори, и ще осигури финансирането на ITER за целия период на действие на следващата многогодишна финансова рамка.

Определени са ограничен брой предложения, за които поради тяхната приемственост по отношение на съдържанието и структурата и/или размера на бюджета следва да се направи предварителна оценка под формата на работен документ на службите на Комисията, вместо под формата на оценка на въздействието. Както за други програми — като „Фискалис“, хуманитарната помощ, общата външна политика и политика на сигурност — за ITER беше определено, че в съответствие с изискванията на Финансовия регламент на ЕС, за него не е необходима оценка на въздействието, а по-скоро предварителна оценка под формата на работен документ на службите на Комисията.

В настоящото предложение се предвижда дата на прилагане от 1 януари 2021 г. и то е внесено за Съюз от 27 държави членки, в съответствие с получената на 29 март 2017 г. от Европейския съвет нотификация на Обединеното кралство за неговото намерение да се оттегли от Европейския съюз и Евратом въз основа на член 50 от Договора за Европейския съюз.

3. ПРАВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

Правното основание на настоящото решение на Съвета е член 47 от Договора за Евратом. Настоящото решение ще представлява основният акт за периода, обхванат от следващата многогодишна финансова рамка, и ще служи като основание за приемането от Комисията на годишни решения за финансиране. Тези решения ще позволят на Комисията през периода 2021 — 2020 г. да прехвърля средства към предприятието „Термоядрен синтез за енергия“.

Настоящото решение обхваща също така административните разходи на Комисията, свързани с предприятието „Термоядрен синтез за енергия“, организацията ITER, широкообхватния подход и всякакви други свързани с тях дейности, за периода 2021 — 2027 г.

4. ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

Въздействието върху бюджета, както и необходимите човешки и административни ресурси са посочени в приложената към настоящото предложение за решение на Съвета законодателна финансова обосновка.

5. ПЛАНОВЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ И МЕХАНИЗМИ ЗА МОНИТОРИНГ, ОЦЕНКА И ДОКЛАДВАНЕ

То има за цел да продължи изпълнението на бюджета за европейското участие в ITER чрез използването на съвместно предприятие. Създаването на съвместно предприятие в съответствие с глава 5 от Договора за Евратом беше сметено през 2007 г. за най-подходящото решение за изпълнение на задълженията на Евратом към организацията ITER, произтичащи от сключването от страна на Евратом на Споразумението за ITER. Оттогава целесъобразността на това решение беше потвърдена от няколко независими прегледа и оценки.

В съответствие с член 32 от своя финансов регламент съвместното предприятие (предприятието „Термоядрен синтез за енергия“) изготвя програмен документ,

съдържащо многогодишно и годишно програмиране. Проектът на програмен документ се изпраща на управителния съвет на предприятието „Термоядрен синтез за енергия“, Европейския парламент и Съвета най-късно до 31 януари всяка година. Комисията изпраща становището на своите съответни служби по този документ на предприятието „Термоядрен синтез за енергия“.

При цялостното планиране, както и в годишната работна програма на съвместното предприятие (предприятието „Термоядрен синтез за енергия“), се определя график за отделните етапи, които обхващат дейностите, свързани с възлагане на обществени поръчки при изграждането на ITER. Предприятието „Термоядрен синтез за енергия“ редовно докладва за постигнатия напредък по проекта както на своя управителен орган (управителния съвет, в който Евратом е представлявана от Комисията), така и на Съвета на ЕС.

През 2017 г. беше въведен пълен набор от ключови показатели за ефективност, предназначени за конкретно наблюдение на графика и ефективността на разходите, за да се следят по-успешно напредъкът и ефикасността на предприятието „Термоядрен синтез за енергия“ при предоставянето на средствата, с които Евратом участва в проекта ITER. На управителния съвет редовно се предоставя доклад с информационни таблици въз основа на тези показатели. Те включват метрични методи, базирани на система за управление на постигнатата стойност (EVM).

На равнището на цялостния проект ITER организацията ITER докладва пред Съвета на ITER въз основа на подобна таблица с показатели за ефективност, включително процент на завършеност на физическото изграждане до „Първа плазма“. През декември 2017 г. този показател достигна 50 % и трябва да достигне 100 % при реализирането на „Първа плазма“, което се предвижда за декември 2025 г.

В контекста на планирането и мониторинга на вътрешното управление на Комисията се предлага да се използват два показателя, които трябва да отчитат напредъка по проекта към постигането на общите и специфичните му цели. Първият показател следва да бъде „процент на завършеност на изграждането на ITER“, а вторият — „процент на непаричните вноски на Евратом, за които е налице освобождаване от отговорност за изпълнението на бюджета от предприятието „Термоядрен синтез за енергия“. И двата показателя ще се основават на данните, докладвани от организацията ITER.

Предложението на Комисията за многогодишната финансова рамка за периода 2021—2027 г. поставя по-амбициозна цел за включване на мерките срещу изменението на климата във всички програми на ЕС, а именно 25 % от разходите на ЕС да допринасят за цели, свързани с климата. Приносът на тази програма за постигането на тази обща цел ще бъде проследяван чрез система на ЕС на екологични параметри с подходяща степен на подробност, включително използването на по-точни методики, когато такива са на разположение. Комисията ще продължи да представя информацията всяка година по отношение на бюджетните кредити за поети задължения в контекста на годишния проектобюджет.

С цел да се подкрепи пълното използване на потенциала на ITER за допринасяне за постигането на целите в областта на климата Комисията ще се стреми да набележи съответни дейности по време на подготовката, изпълнението, прегледа и оценката на разходите.

Комисията ще извършва междинни и последващи оценки и ще съобщава заключенията на Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и

Комитета на регионите. Оценката ще се извършва в съответствие с параграфи 22 и 23 от Междунституционалното споразумение от 13 април 2016 г.⁹, в което трите институции са потвърдили, че оценките на действащото законодателство и политика следва да служат като база за оценки на въздействието на вариантите за по-нататъшни действия. Предмет на оценката ще бъде въздействието на ITER въз основа на установените показатели/цели и подробен анализ на степента, в която проектът се е доказал като подходящ, ефективен, ефикасен, осигуряващ достатъчна добавена стойност на ЕС и съгласуван с други политики на ЕС. Оценката ще включва извлечените поуки, за да бъдат установени недостатъците/проблемите или потенциалът за по-нататъшно подобряване на действията или техните резултати и да се спомогне за максималното им използване/въздействие. Ако последващата оценка се извършва малко преди междинната оценка за следващия период, двете оценки могат да бъдат комбинирани в една, които ще обхваща по-голям период от време.

В допълнение, в съответствие с член 14 от своя устав, предприятието „Термоядрен синтез за енергия“ изготвя годишен доклад. Този доклад отразява прилагането на работната програма от предприятието „Термоядрен синтез за енергия“. Той се изготвя от директора на предприятието „Термоядрен синтез за енергия“ и се представя за оценка на управителния съвет, който след това изпраща доклада и оценката на членовете, на Европейския парламент, на Съвета и на Комисията.

⁹ Междунституционално споразумение между Европейския парламент, Съвета на Европейския съюз и Европейската комисия за по-добро законотворчество от 13 април 2016 г. ОВ L 123, 12.5.2016 г., стр. 1 — 14.

Предложение за

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

за изменение на Решение 2007/198/Евратом за създаване на Европейско съвместно предприятие за „ITER“ и развитието на термоядрената енергия и за предоставяне на предимства на същото

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за създаване на Европейската общност за атомна енергия, и по-специално член 47, трета и четвърта алинея, и член 48 от него,

като взе предвид предложението на Европейската комисия,

като има предвид, че:

- (1) Споразумението за ITER¹⁰ беше подписано през ноември 2006 г. от Евратом, Съединените американски щати, Руската федерация, Япония, Китай, Южна Корея и Индия. Евратом, която според Споразумението за ITER е страната домакин, пое водещата роля по проекта.
- (2) С Решение 2007/198/Евратом¹¹ беше създадено Европейското съвместно предприятие за „ITER“ и развитието на термоядрената енергия (наричано по-долу „съвместното предприятие“), за да се предостави участие от страна на Евратом в Международната организация по термоядрена енергия — ITER, и в дейностите от широкообхватния подход с Япония, както и да се подготви и координира програма от дейности по подготвяне на изграждането на демонстрационен термоядрен реактор и свързани с него съоръжения.
- (3) Решение 2007/198/Евратом предвижда в своя член 5, че съвместното предприятие има отделен финансов регламент, основан на принципите на Рамковия финансов регламент¹², който може да се различава от последния, в случай че оперативните нужди на съвместното предприятие изискват това, и при условие че се извърши предварителна консултация с Комисията. В дял IV от финансовия регламент на съвместното предприятие е уредено изпълнението на бюджета.
- (4) В Решение 2007/198/Евратом се посочва примерна сума на общите средства, които се смятат за необходими за съвместното предприятие, както и примерна сума на общото участие на Евратом в тези средства, което следва да се

¹⁰ ОВ L 358, 16.12.2006 г., стр. 62

¹¹ Решение на Съвета от 27 март 2007 г. за създаване на Европейско съвместно предприятие за „ITER“ и развитието на термоядрената енергия и за предоставяне на предимства на същото (2007/198/Евратом) (ОВ L 90, 30.3.2007 г., стр. 58).

¹² Делегиран регламент (ЕС) № 1271/2013 на Комисията от 30 септември 2013 г. относно рамковия Финансов регламент за органите, посочени в член 208 от Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 328, 7.12.2013 г., стр. 42).

предоставя чрез програмите за научни изследвания и обучение на Общността, приети съгласно член 7 от Договора или чрез други решения, приети от Съвета.

- (5) Решение 2007/198/Евратом беше изменено с Решение 2013/791/Евратом¹³, за да се разреши финансирането на предприятието „Термоядрен синтез за енергия“ за срока на многогодишната финансова рамка за периода 2014 — 2020 г.
- (6) Нови референтни параметри за проекта ITER, изготвени като част от подобренията в управлението на проекта, получиха подкрепата на Съвета на ITER през 2016 и 2017 г. и впоследствие бяха използвани за оценката на нуждите от финансиране на съвместното предприятие. Актуализираният график за новите референтни параметри предвижда получаване на „Първа плазма“ през декември 2025 г. и пускане в цялостна експлоатация с използване на тритиево-деутериево гориво през 2035 г. Въпросният график не включва извънредни ситуации, т.е. приема се, че всички големи рискове могат да бъдат намалени.
- (7) На 12 април 2018 г. Съветът отново потвърди трайния ангажимент на Евратом към успешното завършване на проекта ITER и възложи на Комисията мандат да одобри новите референтни параметри за проекта ITER от името на Евратом на заседание на Съвета на ITER на министерско равнище.
- (8) Настоящото решение ще създаде възможност за полезни взаимодействия и взаимно допълване с научноизследователските дейности в областта на термоядрения синтез, финансирани чрез Програмата на Евратом за изследвания и обучение. Успехът в изграждането и експлоатацията на ITER се намира в критичната част от европейската пътна карта за термоядрения синтез, подкрепена от всички участници в научни изследвания в областта на термоядрения синтез в Европа.
- (9) В многогодишната финансова рамка за периода 2021 — 2027 г. Европейският парламент и Съветът определиха като максимално равнище на поетите задължения на Евратом по ITER сумата от 6 070 000 000 EUR (в текущи стойности).
- (10) Отчитайки колко е важно да се намери решение за справяне с изменението на климата в съответствие с ангажиментите на ЕС за изпълнение на Парижкото споразумение, както и ангажиментите към целите за устойчиво развитие на Организацията на обединените нации, настоящото решение ще включи действията, свързани с климата, и ще доведе до постигането на обща цел 25 % от разходите в бюджета на ЕС да допринасят за постигането на цели в областта на климата. Действията в рамките на настоящото решение се очаква да насочат 100 % от цялостния финансов пакет по настоящото решение за постигането на цели, свързани с климата. Съответните действия ще бъдат определени по време на изпълнението на решението и ще бъдат подложени на преглед в контекста на неговото преразглеждане и междинна оценка.
- (11) В съответствие с параграфи 22 и 23 от Междуинституционалното споразумение за по-добро законотворчество от 13 април 2016 г., съществува необходимост ITER да бъде оценяван въз основа на информация, събрана посредством

¹³ Решение 2013/791/Евратом на Съвета от 13 декември 2013 г. за изменение на Решение 2007/198/Евратом за създаване на Европейско съвместно предприятие за „ITER“ и развитието на термоядрената енергия и за предоставяне на предимства на същото (ОВ L 349, 21.12.2013 г., стр. 100).

специални изисквания за наблюдение, като същевременно се избягват свръхрегулирането и административната тежест. Тези изисквания, когато е уместно, могат да включват измерими показатели като основа за оценка на въздействието на ITER. Заключениеята от оценките, извършени от Комисията, ще се съобщават на Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите. В случай че сроковете за последващата и междинната оценка са близки, двете оценки могат да бъдат обединени в една, която ще обхваща целия период от време.

- (12) В съответствие с Финансовия регламент, Регламент (ЕС, Евратом) № 883/2013 на Европейския парламент и на Съвета[1], Регламент (ЕО, Евратом) № 2988/95 на Съвета[2], Регламент (ЕО, Евратом) № 2185/96 на Съвета[3] и Регламент (ЕС) № 2017/1939 на Съвета[4], финансовите интереси на Съюза трябва да бъдат защитени чрез пропорционални мерки, включително чрез предотвратяване, разкриване и разследване на нередности, събиране на изгубени, недължимо платени или неправилно използвани средства, и когато е уместно, с административни и финансови санкции. По-специално, в съответствие с Регламент (ЕС, Евратом) № 883/2013 и Регламент (Евратом, ЕО) № 2185/96 Европейската служба за борба с измамите (OLAF) може да провежда разследвания, включително проверки и инспекции на място, с оглед установяване на наличието на измама, корупция или друга незаконна дейност, засягаща финансовите интереси на Съюза. В съответствие с Регламент (ЕС) 2017/1939 Европейска прокуратура може да провежда разследвания и наказателно преследване на измами и други незаконни дейности, засягащи финансовите интереси на Съюза, които са предвидени в Директива (ЕС) 2017/1371 на Европейския парламент и на Съвета[5]. В съответствие с Финансовия регламент всяко лице или субект, който получава средства на Съюза, трябва изцяло да сътрудничи при защитата на финансовите интереси на Съюза, да предоставя необходимите права и достъп на Комисията, Европейската служба за борба с измамите (OLAF), Европейската прокуратура и Европейската сметна палата и да гарантира, че всяка трета страна, участваща в изпълнението на средства на Съюза, ще им предостави равностойни права.
- (13) Настоящото решение следва да гарантира видимостта на общностното финансирането чрез съгласувана, ефективна и пропорционална целенасочена информация за множество аудитории, включително медиите и обществеността.
- (14) Необходимо е Решение 2007/198/Евратом да бъде изменено, за да се даде възможност през периода 2021 — 2027 г. дейностите на съвместното предприятие и свързаните с тях дейности на Комисията да се финансират от общия бюджет на Европейския съюз.
- (15) Поради това Решение 2007/198/Евратом следва да бъде съответно изменено,
ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Решение 2007/198/Евратом се изменя, както следва:

- (1) в член 4 параграф 3 се заменя със следния текст:

3. За периода 2021 — 2027 г. индикативното финансово участие на Евратом в съвместното предприятие и свързаните с него спомагателни разходи за същия период, посочени в параграф 4, се определят на 6 070 000 000 EUR (в текущи стойности)¹⁴.

(2) добавя се следният параграф 4:

4. Сумата, посочена в параграф 3, може да покрива също така разходите за подготовка, мониторинг, контрол, одит, оценка и други дейности и разходи, необходими за управлението и изпълнението на настоящото решение, включително административни разходи, както и оценката на постигането на неговите цели. Освен това тя може да покрива разходите, свързани с проучвания, срещи на експерти, както и разходите, свързани с мрежи за информационни технологии, насочени към обработка и обмен на информация, включително институционални инструменти за информационни технологии и друга техническа и административна помощ, необходима във връзка с управлението на настоящото решение.

(3) Член 5б се заличава.

(4) Добавя се следният член 5в:

Член 5в
Оценка

1. Оценка се изготвя на ранен етап, за да могат да се използват в процеса на вземане на решения.
2. Междинна оценка се извършва, след като е налице достатъчно информация за изпълнението на решението в периода 2021 — 2027 г., но не по-късно от 2024 г.
3. В края на срока на изпълнение на настоящото решение, но не по-късно от четири години след края на периода, посочен в член 4, Комисията извършва окончателна оценка на решението.
4. Комисията съобщава заключенията от тези оценки, придружени от нейните забележки, на Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите.

(5) Добавя се следният член 5г:

Член 5г
Комуникации, видимост и публичност

1. Получателите на общностно финансиране признават произхода и гарантират видимостта на общностното финансиране (по-специално при популяризирането на действията и резултатите от тях), като предоставят съгласувана, ефективна и пропорционална целенасочена информация за множество аудитории, включително медиите и обществеността.

¹⁴ С оглед на специфичните особености на дейностите на предприятието „Термодрен синтез за енергия“ член 86, параграф 5 от Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 г. относно финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза, не се прилага.

2. Комисията осъществява информационни и комуникационни дейности относно настоящото решение и действията и резултатите от него. Финансовите средства, предвидени за изпълнението на настоящото решение, допринасят също и за покриване на институционалната комуникация на политическите приоритети на Съюза, доколкото са свързани с целите, посочени в член 1.

Член 2

Настоящото решение влиза в сила на двадесетия ден от публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

То се прилага от 1 януари 2021 г.

Адресати на настоящото решение са държавите членки.

Съставено в Брюксел на [...] година.

*За Съвета
Председател*

ЗАКОНОДАТЕЛНА ФИНАНСОВА ОБОСНОВКА

1. РАМКА НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО/ИНИЦИАТИВАТА

- 1.1. Наименование на предложението/инициативата
- 1.2. Съответни области на политиката (програмен клъстер)
- 1.3. Естество на предложението/инициативата
- 1.4. Мотиви за предложението/инициативата
- 1.5. Срок на действие и финансово отражение
- 1.6. Планирани методи на управление

2. МЕРКИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ

- 2.1. Правила за мониторинг и докладване
- 2.2. Система за управление и контрол
- 2.3. Мерки за предотвратяване на измами и нередности

3. ОЧАКВАНО ФИНАНСОВО ОТРАЖЕНИЕ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО/ИНИЦИАТИВАТА

- 3.1. Съответни функции от многогодишната финансова рамка и разходни бюджетни редове
- 3.2. Очаквано отражение върху разходите
 - 3.2.1. Обобщение на очакваното отражение върху разходите
 - 3.2.2. Очаквано въздействие върху бюджетните кредити за административни разходи
 - 3.2.3. Участие на трети страни във финансирането
- 3.3. Очаквано отражение върху приходите

ЗАКОНОДАТЕЛНА ФИНАНСОВА ОБОСНОВКА

1. РАМКА НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО/ИНИЦИАТИВАТА

1.1. Наименование на предложението/инициативата

Решение на Съвета за изменение на Решение 2007/198/Евратом за създаване на Европейско съвместно предприятие за „ITER“ и развитието на термоядрената енергия и за предоставяне на предимства на същото.

1.2. Съответни области на политиката (*програмен клъстер*)

1 — Научни изследвания и иновации

1.3. Предложението/инициативата е във връзка с:

- ново действие
- ново действие след пилотен проект/подготвително действие¹⁵
- продължаване на съществуващо действие
- сливане или пренасочване на едно или няколко действия към друго/ново действие

1.4. Мотиви за предложението/инициативата

1.4.1. *Изисквания, които трябва да бъдат изпълнени в краткосрочна или дългосрочна перспектива, включително подробен график за изпълнението на инициативата*

С настоящото решение на Съвета ще се осигури възможност да се прехвърлят средства към предприятието „Термоядрен синтез за енергия“, за да може то да изпълнява възложените му задачи. В резултат на настоящото Решение Европа ще може да участва финансово в изграждането на ITER през периода 2021 — 2027 г., в рамките на който проектът ITER ще реализира „Първа плазма“ през 2025 г. Европа има най-голям дял в проекта (около 45 % от разходите по изграждането) и съответно ще почувства най-силно отражението на настоящото решение, както в краткосрочен план (ползи за европейските промишлени отрасли), така и в дългосрочен план (водеща роля в търговската експлоатация на енергията от термоядрен синтез).

1.4.2. *Добавена стойност от участието на Съюза (може да бъде резултат от различни фактори, например ползи по отношение на координацията, правна сигурност, по-добра ефективност или взаимно допълване). За целите на тази точка „добавена стойност от участието на Съюза“ е стойността, която е резултат от намесата на ЕС и е допълнителна спрямо стойността, която би била създадена само от отделните държави членки.*

Инициативата попада в обхвата на изключителната компетентност на ЕС в съответствие с член 101 от Договора за Евратом. Поради това принципът на субсидиарност не се прилага.

ITER е уникален първи по рода си дългосрочен проект, който има важен принос за дългосрочната стратегия на ЕС в областта на чистата енергия,

¹⁵ Съгласно член 58, параграф 2, буква а) или б) от Финансовия регламент.

сигурността на доставките и конкурентоспособността. Поради своето естество на този етап на технологично развитие той не може да бъде реализиран чрез инициатива на промишления сектор и се налага намеса на публично равнище. Тази инвестиция предоставя на европейските високотехнологични сектори и на малките и средните предприятия (МСП) ценна възможност за нововъведения и за разработване на съпътстващи продукти за използване извън областта на термоядрения синтез (например в енергийния сектор като цяло, въздухоплаването, медицинските изделия и високотехнологичните прибори).

Тъй като правното основание за ITER е международно споразумение, по което Евратом е страна, действията на равнището на ЕС са по-ефективни (по-малка разпокъсаност) и ефикасни (по-добро съотношение между качество и разходи/икономии от мащаба) и дават възможност за координиране на действията (например справяне с междусекторните вторични ефекти) за изпълнение на задълженията на ЕС. Обединяването на ресурси и експертни умения е от първостепенно значение за изграждането на ITER и действията на равнището на ЕС са особено необходими, за да се постигне критичната маса от ресурси и знания в различните области, технологии и научноизследователски инфраструктури и отрасли, която е нужна за изграждането на този първи по рода си проект. Това беше изрично признато също така в „Документ за размисъл относно бъдещето на финансите на ЕС“ от юни 2017 г., където се изтъква ясната добавена стойност, когато действията на европейско равнище надхвърлят усилията на национално равнище — това включва „големи проекти и главни базови технологии, например [...] ITER, (които) могат да бъдат финансирани единствено чрез обединяване на ресурси на равнището на ЕС поради техните много големи нужди от финансиране“.

Съответно действията на равнището на ЕС дават резултати, които не биха могли да се постигнат с некоординирани национални разходи, по отношение на редица стратегически приоритети: i.) сигурност на доставките; ii.) възможности за растеж и развитие в дългосрочен план на европейската наука, технологии и промишленост и структуриране на научноизследователската и развойна дейност на ЕС; iii.) подобряване на качеството и иновациите чрез излагане на конкуренция в целия ЕС и в световен мащаб; и iv) мобилизиране на потенциала/преговорната мощ на ЕС на световно равнище.

1.4.3. Изводи от подобен опит в миналото

Проектът „Съвместен европейски тороид“ (JET) доказва, че изграждането и експлоатацията на голяма научноизследователска инфраструктура за термоядрен синтез под координацията на Евратом могат да бъдат ефикасни и да носят максимални ползи за науката и промишлеността. Същевременно мащабите на работата по изграждането на ITER са безпрецедентни и изискват сътрудничество в световен мащаб, което няма аналог в миналото.

1.4.4. Съгласуваност и евентуални полезни взаимодействия с други подходящи инструменти

Настоящото решение ще създаде възможност за полезни взаимодействия и взаимно допълване с научноизследователските дейности в областта на термоядрения синтез в рамките на Програмата на Евратом за изследвания и обучение. Дейностите в областта на термоядрения синтез, които ще се

извършват в тези рамки, ще осигурят важен научен принос за изграждането и експлоатацията на ITER.

1.5. Срок на действие и финансово отражение

- ограничен срок на действие
 - в сила от 1.1.2021 г. до 31.12.2027 г.
 - финансово отражение от 2021 г. до 2027 г.
- неограничен срок на действие
 - изпълнение с период на започване на дейност от ГГГГ до ГГГГ,
 - последван от функциониране с пълен капацитет.

1.6. Планирани методи на управление¹⁶

- Пряко управление** от Комисията
 - от нейните служби, включително от нейния персонал в делегациите на Съюза;
 - от изпълнителните агенции;
- Споделено управление** с държавите членки
- Непряко управление** чрез възлагане на задачи по изпълнението на бюджета на:
 - трети държави или на органите, определени от тях;
 - международни организации и техните агенции (да се уточни);
 - ЕИБ и Европейския инвестиционен фонд;
 - органите, посочени в членове 70 и 71 от Финансовия регламент;
 - публичноправни органи;
 - частноправни органи със задължение за обществена услуга, доколкото предоставят подходящи финансови гаранции;
 - органи, уредени в частното право на държава членка, на които е възложено осъществяването на публично-частно партньорство и които предоставят подходящи финансови гаранции;
 - лица, на които е възложено изпълнението на специфични дейности в областта на ОВППС съгласно дял V от ДЕС и които са посочени в съответния основен акт.
 - Ако е посочен повече от един метод на управление, пояснете в частта „Забележки“.

Забележки

Управлението ще се осъществява от предприятието „Термодрен синтез за енергия“ под надзора на Комисията. Комисията представлява Евратом в управителните органи

¹⁶ Информация за методите на управление и позоваванията на Финансовия регламент може да бъде намерена на уебсайта BudgWeb:
<https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>

на организацията ITER и предприятието „Термоядрен синтез за енергия“. Макар че Евратом осигурява около 80 % от бюджета на предприятието „Термоядрен синтез за енергия“, в съответствие с действащия устав на предприятието „Термоядрен синтез за енергия“ правата на глас, с които разполага, са 5 от общо 72. Предприятието „Термоядрен синтез за енергия“ е съвместно предприятие, създадено в съответствие с глава 5 от Договора за Евратом. Съгласно устава си, предприятието „Термоядрен синтез за енергия“ има собствена процедура за освобождаване от отговорност за изпълнението на бюджета, което се извършва от Европейския парламент по препоръка на Съвета на ЕС.

2. МЕРКИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ

2.1. Правила за мониторинг и докладване

Да се посочат честотата и условията.

Настоящото решение ще се осъществява от Комисията и предприятието „Термоядрен синтез за енергия“, което насочва средствата, с които Евратом участва в проекта ITER и в други свързани с ITER дейности, като дейностите от широкообхватния подход с Япония.

Настоящото решение предвижда междинна и окончателна оценка на неговото изпълнение. Заключениета от тези оценки и забележките на Комисията ще се съобщават на Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите. Комисията представлява Евратом в органите, отговорни за вземане на решения в организацията ITER и предприятието „Термоядрен синтез за енергия“: 1) Комисията участва в Съвета на ITER и в комитетите, учредени от Съвета; 2) в качеството си на член на предприятието „Термоядрен синтез за енергия“ Комисията участва в управителния съвет и в комитетите, учредени от него. Тези управленски структури се използват за наблюдение на напредъка по проекта и ефективността на неговото изпълнение въз основа на информацията, докладвана и оповестявана съответно от организацията ITER и предприятието „Термоядрен синтез за енергия“.

По-специално:

а) в съответствие с член 6, буква г) от устава на предприятието „Термоядрен синтез за енергия“ управителният съвет на предприятието приема плана за проекта, работната програма, плана за предварителна оценка на средствата, щатното разписание и плана за политика относно персонала. В съответствие с член 6, буква д) управителният съвет също така приема годишния бюджет. Следва да се отбележи, че тези документи са част от програмния документ, който предприятието „Термоядрен синтез за енергия“ съгласно член 32 от своя финансов регламент изготвя всяка година и чийто проект трябва да представи на управителния съвет, Комисията, Европейския парламент и Съвета не по-късно от 31 януари. Комисията се приканва да представи становище по този проект, което следва да бъде взето предвид от предприятието „Термоядрен синтез за енергия“ при изготвянето на окончателния вариант на програмния документ;

б) в съответствие с член 14 от устава на предприятието „Термоядрен синтез за енергия“ неговият директор изготвя годишен доклад, който отразява прилагането на работната програма от предприятието „Термоядрен синтез за енергия“. Докладът се оценява от управителния съвет, който след това изпраща доклада и оценката на членовете на предприятието „Термоядрен синтез за енергия“, на Европейския парламент, на Съвета и на Комисията. Предприятието „Термоядрен синтез за енергия“ също така докладва пред Съвета всяка година за постигнатия напредък при изпълнението на плана за задържане на разходите и реализиране на икономии, както и относно ефективността и управлението на предприятието „Термоядрен синтез за енергия“ и проекта ITER. Също така предприятието „Термоядрен синтез за енергия“ докладва веднъж годишно пред Съвета относно изпълнението на планираните дейности в рамките на годишния бюджет;

в) в периодите между официалните доклади предприятието „Термоядрен синтез за енергия“ предоставя на месечни интервали информация относно изпълнението на своя бюджет и напредъка по ключовите основни етапи, установени за наблюдение на дейностите по изграждане и възлагане на обществени поръчки, които са отговорност на предприятието „Термоядрен синтез за енергия“;

г) на равнището на наблюдение на цялостния проект генералният директор на организацията ITER представя два пъти годишно на Съвета на ITER и неговия управителен консултативен комитет доклад за напредъка по проекта и изпълнението му и за изпълнението на плана за действие за управление на риска и разходите. В периодите между тези доклади организацията ITER докладва на всеки два месеца чрез набор от таблици с показатели за наблюдение на изпълнението на бюджета, управлението на риска, дейностите за възлагане на обществени поръчки и напредъка по основни етапи за ключовите компоненти в критичната част от пътната карта по проекта.

2.2. Системи за управление и контрол

2.2.1. *Обосновка на предложените начини за управление, механизми за финансиране на изпълнението, начини за плащане и стратегия за контрол*

Поради цялостната структура на проекта ITER е целесъобразно договарящите се страни да действат чрез местни агенции.

Създаването на съвместно предприятие в съответствие с глава 5 от Договора за Евратом беше сметнато през 2007 г. за най-подходящото решение за изпълнение на ролята на местна агенция, както и за изпълнение на задълженията на Евратом към организацията ITER, произтичащи от сключването на Споразумението за ITER. Оттогава целесъобразността на това решение беше потвърдена от няколко независими прегледа и оценки.

Въз основа на настоящото решение на Съвета всяка година Комисията приема финансово решение за прехвърляне на средствата за годината N+1 от бюджета на ЕС към предприятието „Термоядрен синтез за енергия“. Предприятието „Термоядрен синтез за енергия“ изпраща покана за внасяне на средствата за своите административни и оперативни бюджети. Комисията поиска обосновки за всяка покана за внасяне на средства, свързани с оперативния бюджет, по-специално прогноза за паричните потоци за текущите разходи и оперативните разходи, обхващаща периода на заявката за плащане, и състоянието на касата на предприятието „Термоядрен синтез за енергия“, позоваване на поетите задължения в бюджета, за които се отнася плащането, цялостно планиране за всеки проект, за който трябва да се извърши плащане, и съответната обосновка.

Съвместното предприятие разполага с експертните познания, ресурсите и опита, необходими за изпълнението на изискваните предварителни проверки и мерки за последващ контрол на процедурите за възлагане на обществени поръчки. Извършва се редовна оценка на рисковете и напредъкът в изпълнението на дейностите и усвояването на средствата се следи редовно съгласно определени цели и показатели.

Комисията е разработила стратегия за надзор на дейностите на предприятието „Термоядрен синтез за енергия“. Като част от тази стратегия се договаря ново административно споразумение, в което ще бъдат взети предвид промените в правната рамка (уставът на предприятието „Термоядрен синтез за енергия“

беше изменен през 2015 г. и беше приет нов финансов регламент на предприятието; отговорността за надзора на ITER, и следователно на предприятието „Термоядрен синтез за енергия“, беше прехвърлена от генерална дирекция „Научни изследвания и иновации“ на генерална дирекция „Енергетика“. Тези изменения в правната рамка на предприятието „Термоядрен синтез за енергия“ и в разделението на отговорностите в рамките на Комисията водят до промени в условията за взаимодействие между предприятието „Термоядрен синтез за енергия“ и Комисията, обхванати в административното споразумение с това предприятие.

2.2.2. *Информация относно установените рискове и системите за вътрешен контрол, създадени с цел намаляването им*

Финансовите и оперативните резултати на предприятието „Термоядрен синтез за енергия“ по начало са изложени на риск, който произтича от естеството на неговата дейност (големи и сложни обществени поръчки в натура, свързани с висок технически риск) и естеството и структурата на съответния проект (участието на 7 договарящи се страни, разработването на единствения и най-голям енергиен експеримент в наши дни). За облекчаване на тази ситуация бяха въведени мерки за мониторинг и по-добър контрол на работата на предприятието „Термоядрен синтез за енергия“. Заедно с предприятието „Термоядрен синтез за енергия“ Комисията ще продължи да отбелязва рисковете, свързани с изпълнението на този проект, особено по отношение на разходите, и ще взема най-адекватните мерки за управлението и намаляването на тези рискове.

Генерална дирекция „Енергетика“ (D4) е разработила цялостна методология за оценка на риска, като е създала актуализиран на всеки три месеца регистър на риска и план за управление на риска за наблюдение на ключовите рискове, които могат да възпрепятстват реализирането на „Първа плазма“ до 2025 г. Наблюдението на риска следва да мотивира Комисията да реагира активно на закъснения, надхвърляне на бюджета или други отрицателни събития, които могат да забавят финансовото участие на Евратом.

През 2018 г. предприятието „Термоядрен синтез за енергия“ ще преразгледа своята рамка за вътрешен контрол, за да отрази промените, внесени на равнището на Комисията.

2.2.3. *Оценка и обосновка на разходната ефективност на проверките (съотношение „разходи за контрол ÷ стойност на съответните управлявани фондове“) и оценка на очакваната степен на риска от грешки (при плащане и при приключване)*

На равнището на Комисията разходите за контрол, свързани с надзора на проекта ITER и с експлоатацията на предприятието „Термоядрен синтез за енергия“, продължават да бъдат ниски в сравнение със стойността на управляваните фондове. Тези разходи бяха оценени на 0,31 % през 2016 г. и на 0,28 % през 2017 г., включително разходите за поддръжка на отделно звено в генерална дирекция „Енергетика“, управленски надзор, както и подкрепата, получена от хоризонталните функции. Тези разходи могат леко да се увеличат през следващите години, за да отразят увеличаването на надзора, подобряването на управлението на риска и развитието на задачите с напредъка

по проекта. Рискът от грешки, свързани с администрирането на финансовото участие на ЕС в съвместното предприятие, е минимален.

На равнището на упълномощените субекти предприятието „Термоядрен синтез за енергия“ все още не е разработило методология за извършване на оценка на разходите и ползите от контрола или очаквания процент грешки. Въпреки това следва да се отбележи, че Европейската сметна палата винаги е предоставяла на предприятието „Термоядрен синтез за енергия“ становище без резерви относно вярното и точно представяне на отчетите и законосъобразността и редовността на свързаните с тях операции. Когато генерална дирекция „Бюджет“ представи новата методология в края на 2018 г., генерална дирекция „Енергетика“ ще вземе мерки да гарантира, че предприятието „Термоядрен синтез за енергия“ ще изготви необходимите оценки.

2.3. Мерки за предотвратяване на измами и нередности

Да се посочат съществуващите или планираните мерки за превенция и защита, например от стратегията за борба с измамите.

Генералната дирекция на Комисията, натоварена с изпълнението на проекта ITER и неговия бюджет, се ангажира да се бори с измамите, в съответствие със стратегията на Комисията за борба с измамите (COM(2011) 376 от 24 юни 2011 г.) и предстоящото ѝ преразглеждане.

На равнището на Комисията Генерална дирекция „Енергетика“ разработва и поддържа своя собствена стратегия за борба с измамите, основана на специфичен процес на оценка на риска. Взети са необходимите мерки по отношение на осведомеността, оценката на риска, информирането на персонала, сътрудничеството с упълномощени субекти, както и сътрудничеството с OLAF. Тази стратегия се преразглежда на всеки 2 до 3 години, като последното преразглеждане е било през декември 2017 г.

Предприятието „Термоядрен синтез за енергия“ отговаря за административния мониторинг на договорите, безвъзмездните средства и свързаните с тях плащания.

Комисията и предприятието „Термоядрен синтез за енергия“ се съобразяват с финансовите интереси на Европейския съюз, по-специално в съответствие с Регламент (ЕО, Евратом) № 2988/95 на Съвета от 18 декември 1995 г. относно защитата на финансовите интереси на Европейските общности и с член 53, буква а) от Финансовия регламент.

Предприятието „Термоядрен синтез за енергия“ разработва стратегии за последващ одит с цел да се прецени законосъобразността и редовността на извършените трансакции.

По отношение на предприятието „Термоядрен синтез за енергия“ и неговия персонал Европейската служба за борба с измамите (OLAF) има същите правомощия, с каквито разполага по отношение на службите на Комисията. Следва да се отбележи, че наред с мерките за предотвратяване на измами и нередности:

- предприятието „Термоядрен синтез за енергия“ има вътрешен одитор, който постоянно преглежда различните характеристики на системата за вътрешен контрол;

- системата за вътрешен контрол на предприятието „Термоядрен синтез за енергия“ редовно се преглежда от Службата за вътрешен одит на Комисията;
- всяка година предприятието „Термоядрен синтез за енергия“ подлежи на одит на Европейската сметна палата относно вярното и точно представяне на отчетите и законосъобразността и редовността на свързаните с тях операции (приходи и разходи);
- всяка година предприятието „Термоядрен синтез за енергия“ подлежи на процедурите за освобождаване от отговорност във връзка с изпълнението на бюджета от Европейския парламент и Съвета на ЕС.

Предприятието „Термоядрен синтез за енергия“ е разработило стратегия за борба с измамите, която беше одобрена от неговия управителен съвет през юни 2015 г. Общата цел е да се подобрят предотвратяването, разкриването и условията за разследване на измами и да се потърсят адекватно възпиране и обезщетяване с пропорционални и възпиращи санкции. Стратегията за борба с измамите на предприятието „Термоядрен синтез за енергия“ подсилва приетите мерки за предотвратяване и управление на конфликтите на интереси в рамките на предприятието и е интегрирана в по-широката правна рамка на предприятието „Термоядрен синтез за енергия“ за защита на финансовите интереси на Съюза и борба с измамите, както е установено в членове 5а и 5аа от Решение 2007/198/Евратом на Съвета за създаване на предприятието „Термоядрен синтез за енергия“.

3. ОЧАКВАНО ФИНАНСОВО ОТРАЖЕНИЕ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО/ИНИЦИАТИВАТА

3.1. Функция от многогодишната финансова рамка и предложени нови разходни бюджетни редове

Функция от многогодишната финансова рамка	Бюджетен ред	Вид на разхода	Вноска			
	Номер 1 Единен пазар, иновации и цифрова икономика	Многогод./ ¹⁷ едногод. .	от държави от ЕАСТ ¹⁸	от държави кандидатки ¹⁹ и	от трети държави	по смисъла на член [21, параграф 2, буква б)] от Финансовия регламент
	01 01 04					
	01 01 04 01 Разходи, свързани с длъжностни лица и временно наети лица, изпълняващи програма по проекта ITER	Едногод.				
	01 01 04 02 Външен персонал, изпълняващ програма по проекта ITER	Едногод.				
	01 01 04 03 Други управленски разходи за програма по проекта ITER	Едногод.				
	01 04		НЕ	НЕ	ДА	ДА
	01 04 01 Европейско съвместно предприятие за ITER — Термоядрен синтез за енергия (F4E) — Разходи за административно управление	Многого д.				
	01 04 02 Европейско съвместно предприятие за ITER — Термоядрен синтез за енергия (F4E) — Оперативни разходи	Многого д.				

¹⁷ Многогод. = многогодишни бюджетни кредити / Едногод. = едногодишни бюджетни кредити.

¹⁸ ЕАСТ: Европейска асоциация за свободна търговия.

¹⁹ Държави кандидатки и, ако е приложимо, потенциални кандидатки от Западните Балкани.

3.2. Очаквано отражение върху разходите

3.2.1. Обобщение на очакваното отражение върху разходите²⁰

млн. евро (до третия знак след десетичната запетая)

Функция от многогодишната финансова рамка²¹	1	Единен пазар, иновации и цифрова икономика
---	----------	--

			2021 г.	2022 г.	2023 г.	2024 г.	2025 г.	2026 г.	2027 г.	След 2027 г.	ОБЩО
01 01 04 01 Разходи, свързани с длъжностни лица и временно наети лица, изпълняващи програма по проекта ITER	Поети задължения = Плащания	(1)	9,257	9,442	9,631	9,824	10,020	10,220	10,425		68,819
01 01 04 02 Външен персонал, изпълняващ програма по проекта ITER	Поети задължения = Плащания	(1)	0,314	0,320	0,327	0,333	0,340	0,347	0,354		2,335
01 01 04 03 Други управленски разходи за програма по проекта ITER	Поети задължения = Плащания	(1)	1,500	1,530	1,560	1,592	1,624	1,656	1,689		11,151
01 04 01 Европейско съвместно предприятие за ITER — Разходи за административно управление	Поети задължения = Плащания	(1)	65,000	66,000	67,000	69,000	70,000	71,000	73,000		481,000
01 04 02 Европейско съвместно предприятие за ITER — Термоядрен синтез за енергия (F4E) — Оперативни разходи	Поети задължения	(2)	858,081	690,463	1,024,144	791,024	664,205	842,685	636,093		5,506,695
	Плащания	(3)	209,304	520,061	538,856	647,466	697,841	800,512	811,667	1 280 987	5,506,695
ОБЩО бюджетни кредити за	Поети задължения	=1+2	934,152	767,755	1 102,662	871,773	746,189	925,908	721,561		6,070,000

²⁰ Общата сума може да не съвпада напълно поради закръгляването

²¹ Статия 01 01 04 включва техническа и/или административна помощ и разходи в подкрепа на изпълнението на програми и/или дейности на ЕС (предишни редове „ВА“), непреки научни изследвания, преки научни изследвания.

финансовия пакет на програмата	Плащания	=1+3	285,375	597,353	617,374	728,215	779,825	883,735	897,135	1 280 987	6,070,000
---------------------------------------	----------	------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	-----------	------------------

млн. евро (до третия знак след десетичната запетая)

Функция от многогодишната финансова рамка	7	Европейска публична администрация
--	----------	-----------------------------------

			2021 г.	2022 г.	2023 г.	2024 г.	2025 г.	2026 г.	2027 г.	След 2027 г.	ОБЩО
Бюджетни кредити за оперативни разходи (разбити по бюджетните редове, изброени в точка 3.1)	Поети задължения	(1)									
	Плащания	(2)									
Бюджетни кредити за административни разходи, финансирани от пакета за програмата ²²	Поети задължения = Плащания	(3)									
ОБЩО бюджетни кредити за финансовия пакет на програмата	Поети задължения	=1+3									
	Плащания	=2+3									

²² Техническа и/или административна помощ и разходи в подкрепа на изпълнението на програми и/или дейности на ЕС (предишни редове „ВА“), непреки научни изследвания, преки научни изследвания.

Функция от многогодишната финансова рамка	7	Европейска публична администрация
--	----------	-----------------------------------

млн. евро (до третия знак след десетичната запетая)

		2021 г.	2022 г.	2023 г.	2024 г.	2025 г.	2026 г.	2027 г.	След 2027 г.	ОБЩО
Човешки ресурси										
Други административни разходи										
ОБЩО бюджетни кредити за ФУНКЦИЯ 7 от многогодишната финансова рамка	(Общо поети задължения = Общо плащания)									

млн. евро (до третия знак след десетичната запетая)

		2021 г.	2022 г.	2023 г.	2024 г.	2025 г.	2026 г.	2027 г.	След 2027 г.	ОБЩО
ОБЩО бюджетни кредити по всички ФУНКЦИИ от многогодишната финансова рамка	Поети задължения	934,152	767,755	1 102,662	871,773	746,189	925,908	721,561		6,070,000
	Плащания	285,375	597,353	617,374	728,215	779,825	883,735	897,135	1,280,988	6,070,000

3.2.2. Резюме на очакваното отражение върху бюджетните кредити за административни разходи

- Предложението/инициативата не налага използване на бюджетни кредити за административни разходи
- Предложението/инициативата налага използване на бюджетни кредити за административни разходи съгласно обяснението по-долу:

млн. евро (до третия знак след десетичната запетая)

Година	2021 г.	2022 г.	2023 г.	2024 г.	2025 г.	2026 г.	2027 г.	ОБЩО
--------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	------

ФУНКЦИЯ 7 от многогодишната финансова рамка								
Човешки ресурси								
Други административни разходи								
Междинен сбор за ФУНКЦИЯ 7 от многогодишната финансова рамка								

Извън ФУНКЦИЯ 7 ²³ от многогодишната финансова рамка								
Човешки ресурси	9,571	9,762	9,958	10,157	10,360	10,567	10,779	71,154
Други разходи с административен характер	1,500	1,530	1,560	1,592	1,624	1,656	1,689	11,151
Междинен сбор извън ФУНКЦИЯ 7 от многогодишната финансова рамка	11,071	11,292	11,518	11,749	11,984	12,223	12,468	82,305

ОБЩО	11,071	11,292	11,518	11,749	11,984	12,223	12,468	82,305
-------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------

²³

Техническа и/или административна помощ и разходи в подкрепа на изпълнението на програми и/или дейности на ЕС (предишни редове „ВА“), непреки научни изследвания, преки научни изследвания.

3.2.2.1. Очаквани нужди от човешки ресурси

- Предложението/инициативата не налага използване на човешки ресурси
- Предложението/инициативата налага използване на човешки ресурси съгласно обяснението по-долу:

Оценката се посочва в еквиваленти на пълно работно време

Години	2021 г.	2022 г.	2023 г.	2024 г.	2025 г.	2026 г.	2027 г.
• Длъжности в щатното разписание (длъжностни лица и временно наети служители)							
Централа и представителства на Комисията							
Делегации							
Научноизследователска дейност	61	61	61	61	61	61	61
• Външен персонал (в еквивалент на пълно работно време — ЕПРВ) — ДНП , МП, КНЕ, ПНА, МЕД²⁴							
Функция 7							
Финансирани от ФУНКЦИЯ 7 от многогодишната финансова рамка	— в централата						
	— в делегациите						
Финансирани от финансовия пакет на програмата ²⁵	— в централата						
	— в делегациите						
Научноизследователска дейност	4	4	4	4	4	4	4
Други бюджетни редове (да се посочат)							
ОБЩО							

Нуждите от човешки ресурси ще бъдат покрити от персонала на ГД, на който вече е възложено управлението на действието и/или който е преразпределен в рамките на ГД, при необходимост заедно с всички допълнително отпуснати ресурси, които могат да бъдат предоставени на управляващата ГД в рамките на годишната процедура за отпускане на средства и като се имат предвид бюджетните ограничения. Бройките на персонала, необходим за съвместното предприятие „Термоядрен синтез за енергия“, включително длъжностни лица, са описани в точка 3.2.2.2

Описание на задачите, които трябва да се изпълнят:

Длъжностни лица и срочно наети служители	Персоналът в централата отговаря за определянето и последващото проследяване на дейностите на вътрешната агенция в Барселона (предприятие „Термоядрен синтез за енергия“) и тези по проекта ITER, по който Комисията представлява Европейското партньорство.
Външен персонал	Персоналът в централата отговаря за определянето и последващото проследяване на дейностите на вътрешната агенция в Барселона (предприятие „Термоядрен синтез за енергия“) и тези по проекта ITER, по който Комисията представлява Европейското партньорство

²⁴ ДНП = договорно нает персонал; МП = местен персонал; КНЕ = командирован национален експерт; ПНА = персонал, нает чрез агенции за временна заетост; МЕД = младши експерт в делегация.

²⁵ Подтаван за външния персонал, покрит с бюджетните кредити за оперативни разходи (предишни редове ВА).

3.2.2.2. Очаквани нужди от човешки ресурси за предприятието „Термоядрен синтез за енергия“

	2021 г.	2022 г.	2023 г.	2024 г.	2025 г.	2026 г.	2027 г.
Постоянно нает персонал	51	51	51	51	51	51	51
от които AD	40	40	40	40	40	40	40
от които AST	11	11	11	11	11	11	11
от които AST/SC							
Временно наети лица	229	229	229	221	213	211	211
от които AD	202	202	202	194	186	184	184
от които AST	27	27	27	27	27	27	27
от които AST/SC							
Договорно наети служители	172	172	172	165	159	157	157
Общо	452	452	452	437	423	419	419

3.2.2.3 — Съвместно предприятие „Термоядрен синтез за енергия“ (F4E JU) — разбивка на функционална група „Договорно наети служители“ за периода 2021 — 2027 г.

Договорно наети служители	2021 г.	2022 г.	2023 г.	2024 г.	2025 г.	2026 г.	2027 г.
Функционална група IV	98	98	98	91	85	83	83
Функционална група III	55	55	55	55	55	55	55
Функционална група II	19	19	19	19	19	19	19
Функционална група I							
Общо	172	172	172	165	159	157	157

3.2.3. Участие на трети страни във финансирането

Предложението/инициативата:

- не предвижда съфинансиране от трети страни;
- предвижда следното съфинансиране от трети страни, като оценките са дадени по-долу:

Бюджетни кредити в млн. евро (до третия знак след десетичната запетая)

Години	2021 г.	2022 г.	2023 г.	2024 г.	2025 г.	2026 г.	2027 г.	ОБЩО
Да се посочи съфинансиращият орган ²⁶	Упр.пр.	Упр.пр.	Упр.пр.	Упр.пр.	Упр.пр.	Упр.пр.	Упр.пр.	Упр.пр.
ОБЩО съфинансирани бюджетни кредити	Упр.пр.	Упр.пр.	Упр.пр.	Упр.пр.	Упр.пр.	Упр.пр.	Упр.пр.	Упр.пр.

3.3. Очаквано отражение върху приходите

- Предложението/инициативата няма финансово отражение върху приходите.
- Предложението/инициативата има следното финансово отражение:
 - върху собствените ресурси
 - върху разните приходи

Моля, посочете дали приходите са записани по разходни бюджетни редове.

млн. евро (до третия знак след десетичната запетая)

Приходен бюджетен ред:	Отражение на предложението/инициативата ²⁷						
	2021 г.	2022 г.	2023 г.	2024 г.	2025 г.	2026 г.	2027 г.
ЧЛЕН 6XXX ²⁸	Упр.пр.	Упр.пр.	Упр.пр.	Упр.пр.	Упр.пр.	Упр.пр.	Упр.пр.

За целевите приходи да се посочат съответните разходни бюджетни редове.

Бюджетни редове 01 01 04, 01 04 01 и 01 04 02

Други забележки (например метод/формула за изчисляване на отражението върху приходите или друга информация).

²⁶ В допълнение към финансирането от бюджета на ЕС, Франция в качеството си на държава домакин на проекта понастоящем пряко участва в бюджета на „Термоядрен синтез за енергия“ с около 20 % от дела на Евратом. Освен това всяка година членовете на предприятието „Термоядрен синтез за енергия“ плащат членски вноски в съвместното предприятие. Тези приходи от съфинансиране се записват директно в сметките на предприятието „Термоядрен синтез за енергия“ и не се включват в приходите и разходите на бюджета на ЕС.

²⁷ Що се отнася до традиционните собствени ресурси (мита, налози върху захарта), посочените суми трябва да бъдат нетни, т.е. брутни суми, от които са приспаднати 20 % за разходи по събирането.

²⁸ Швейцария и евентуално Обединеното кралство.

Все още не е известно. Това зависи от установяването на ново споразумение с Швейцария за периода 2021 — 2027 г. В случай че излизането на Обединеното кралство от ЕС бъде потвърдено и Обединеното кралство остане партньор по програмата ITER, неговото евентуално финансово участие също следва да бъде вписано като целеви приход (от трети държави).